

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Górnio

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnio jest jednostką budżetową gminy powołaną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 13 sołectw, w których zamieszkuje 14 162 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Przemysław Łysak.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnio został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Górnio z dnia 28 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnio”.

Ośrodek posiada własny REGON 290755647 i NIP 657 238 27 73.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnio od 1 maja 2016 r. jest Pani Dorota Matuszewska.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XVIII/183/2016 Rady Gminy w Górnio z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnio;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr. 5/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnio z dnia 24 maja 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnio;

Uchwałą Nr XXIX/220/2012 Rady Gminy Górnio z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zakresu świadczenia usług oraz zasad odpłatności za świadczone usługi przez osoby, wobec których usługi są świadczone;

Uchwałą Nr XLIV/352/2014 Rady Gminy Górnio z dnia 13 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr XLIV/353/2014 Rady Gminy Górnio z dnia 13 stycznia 2014 roku w sprawie w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie

Przebieg

Przebieg

dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Zmiany wprowadzono Uchwałą Nr XLV/359/2014 Rady Gminy Górno z dnia 27 stycznia 2014 r. – w § 3 określono termin od kiedy obowiązuje Uchwała;

Uchwałą Nr VI/80/2015 Rady Gminy Górno z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu na koszt Gminy Górno i określenia zasad zwrotu poniesionych kosztów;

Zarządzenie Nr 39/2016 Wójta Gminy Górno z dnia 29 kwietnia 2016r. w sprawie upoważnienia dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań administracyjnych i wydawania decyzji administracyjnych z zakresu dotyczących zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;

Zarządzenie Nr 42/2016 Wójta Gminy Górno z dnia 6 maja 2016r. w sprawie upoważnienia Pani Doroty Kwiatek - Zastępcy Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań administracyjnych oraz wydawania decyzji administracyjnych z zakresu dotyczących zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnieniu;

Do 30 kwietnia 2016 r. upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych posiadały:

Pani Dorota Kwiatek – p. o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnieniu na podstawie Zarządzenia Nr 66/2012 Wójta Gminy Górno z dnia 03 sierpnia 2012 r. – do prowadzenia postępowań administracyjnych oraz wydawania decyzji administracyjnych z zakresu spraw dotyczących zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;

Pani Danuta Cedro – starszy specjalista pracy socjalnej – na podstawie Zarządzenia Nr 84 /2014 Wójta Gminy Górno z dnia 01 września 2014 r.- do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Zarządzenie Nr 91/2016 Wójta Gminy Górno z dnia 26 września 2016 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnieniu do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych;

Zarządzenie Nr 10/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnieniu z dnia 31 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia kwoty stanowiącej podstawę do naliczenia odpłatności za jedną godzinę usług opiekuńczych świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnieniu na rok 2016.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 776/2016 z dnia 21 września 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 777/2016 z dnia 21 września 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnem* pod poz. 4.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 – 27 i 29 września 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przebieg

2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz. 575).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnio mieści się w budynku Urzędu Gminy w Górnio, tel. 41 30 23 018. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje dziewięć pomieszczeń usytuowanych na parterze i piętrze. Warunki lokalowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest niepełnosprawność, bezrobocie, ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Górnio lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Górnio w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 8 pracowników, w tym: kierownik, zastępca kierownika oraz 6 pracowników socjalnych (Zał. Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli...w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 14 162/6 = 2 360 osób.

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 2 360 osób.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575)

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2016 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **82 osób**, z czego 64 to osoby samotne. Za wszystkie osoby Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybranych 10 teczek z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS-8210.89.2015;   GOPS.5100.80.2016.MK;   GOPS.8210.29.1.2015;
GOPS.8210.42.2015;   GOPS.8210.48.1.2015;   GOPS.5100.47.2016.
MP;   GOPS.8210.91.2015;   GOPS.5100.12.2016.DC;   GOPS.PS.5100.70.2016;
GOPS.5100.82.2016.IM; GOPS.5100.56.2016.MP.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, informacje z ZUS i KRUS o pobieraniu bądź nie świadczeń emerytalno – rentowych. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory, z tym że w ustawie kpa nie podano daty jej wydania. W podstawie prawnej decyzji przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem. W większości sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych na zasiłki stałe zespół kontrolny odnotował, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. W dwóch decyzjach administracyjnych nadano rygor poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, natomiast w sentencji nie poinformowano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu nie podano powodu, z uwagi na który nadano rygor.

Zespół kontrolny odnotował również, że w wydanych decyzjach administracyjnych widniała pieczęć nagłówkowa Wójta Gminy Górno zamiast Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnem. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz, prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Przebieg

Clens

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasilki okresowe.

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS wynika, że w okresie III kwartałów 2016 roku pomoc okresową przyznano **73 osobom**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 58 osób oraz niepełnosprawność – 18 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5101.73.2016.EJ;   GOPS.5101.10.2016.MP;   GOPS.5101.48.2016;
GOPS.5101.72.1.2016.JM;   GOPS.5101.4.1.2016;   GOPS.5101.4.2.2016.MS;
GOPS.5101.47.2016;   GOPS.5101.1.2.2016.MP;   GOPS.5101.7.3.2016.MP;
GOPS.5101.35.1.2016.MS; GOPS.8211.10.2016; GOPS.5101.10.2016.MK.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się zaświadczenia o dochodach z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego bez daty wydania, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach. W sześciu decyzjach administracyjnych, w których termin realizacji przypadła przed dniem uprawomocnienia decyzji, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, natomiast w sentencji nie poinformowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie podano powodu, z uwagi na który nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Zespół kontrolny odnotował również, że w wydanych decyzjach administracyjnych widniała pieczęć nagłówkowa Wójta Gminy Górnio zamiast Gminnego Ośrodka Pomocy

Wojta

Chleb

Społecznej w Górnio. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS oraz ze sprawozdania z realizacji Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” za III kwartały 2016 roku wynika, że pomocy w ramach Programu wieloletniego do dnia kontroli udzielono ogółem **1 350 osobom**. Całkowity koszt Programu wyniósł **437 970 zł**, w tym środki własne 151 201 zł i dotacja celowa 286 769 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem **439 osób**, w tym do 7 roku życia – 78 dzieci, do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 378 dzieci i 8 osób dorosłych. Na wniosek dyrektorów szkół pomoc przyznano **37 dzieciom**. Ośrodek opłaca także posiłki dla 9 dzieci, które uczęszczają do szkoły poza terenem gminy Górnio. W 2016 roku do dnia kontroli Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności **1 113 osób na kwotę 294 180 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Górnio:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba dzieci	Cena posiłku
1.	Zespół Szkół w Woli Jachowej	gorący posiłek	85	3,00 zł
2.	Zespół Szkół w Bęczkowie	gorący posiłek	74	3,00 zł
3.	Zespół Szkół w Krajinie	gorący posiłek	93	3,00 zł
4.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radlinie	gorący posiłek	33	3,00 zł
5.	Szkoła Podstawowa	gorący posiłek	28	3,00 zł

	w Skorzeszycach			
6.	Zespół Szkół w Górnio	gorący posiłek	74	3,00 zł
7.	Szkołą Podstawowa w Leszczynach	gorący posiłek	10	3,00 zł
8.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cedzynie	gorący posiłek	7	3,00 zł

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Górnio dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.5114.419.2016.MP;   GOPS.8224.183.2016;   GOPS.5114.183.2016.MK;
GOPS.5114.238.2016;   GOPS.5114.238.1.2016.JM;   GOPS.5114.156.1.2016.MS;
GOPS.5114.156.2.2016.MS;   GOPS.5114.462.2016.EJ;   GOPS.PS.5113.104.2016;
GOPS.5114.104.1.2016.EJ; GOPS.5114.333.1.2016.IM.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5113.401.2016;   GOPS.5113.401.1.2016.EJ;   GOPS.5113.146.1.2016.MP;
GOPS.5113.2.1.2016.MP;   GOPS.8223.104.2016;   GOPS.5113.104.2016.EJ;
GOPS.8223.87.2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem, jedynie kodeks postępowania administracyjnego widniał bez daty wydania ustawy. W aktach, w których dochód przekraczał kryterium ustawowe w podstawie prawnej decyzji administracyjnych dodawano

Handwritten signature

Handwritten signature

Uchwałę Nr XLIV/352/2014 Rady Gminy Górno z dnia 13 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do 150 %. Ponadto we wszystkich decyzjach administracyjnych przywoływano w podstawie prawnej także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc w formie posiłku przywołano niezasadnie art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o zasiłku celowym, nie przywołano natomiast art. 48 ustawy o pomocy społecznej (odnoszącego się do posiłku).

W uzasadnieniu decyzji informowano klientów, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Zdaniem kontrolujących informacja ta powinna być w podstawie prawnej decyzji.

Decyzjom wydanym w ramach Programu, których realizacja przypadła przed dniem uprawomocnienia się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Górnem przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału.

Kontrolowana jednostka, w roku 2016 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **133 osobom zasiłków celowych, w tym 36 zasiłków specjalnych celowych**. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, zakup żywności, odzieży, opału, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków, opłaty mieszkaniowe, drobne remonty.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

GOPS.5102.419.2016.MP;   GOPS.5102.238.2016;   GOPS.5102.156.2016.MS;
GOPS.5102.265.2016;   GOPS.5102.265.1.2016;   GOPS.5102.368.2016.IM;
GOPS.5102.2.3.2016.MP;   GOPS.5102.227.1.2016.IM;   GOPS.PS.5102.116.2016
zasiłki celowe specjalne:

GOPS.5102.463.2016.EJ;   GOPS.5102.416.2016.EJ;   GOPS.5102.416.1.2016.EJ;
GOPS.5102.232.2016;   GOPS.5102.303.2016;   GOPS.5102.303.1.2016.IM;
GOPS.5102.303.2.2016.IM;   GOPS.5102.367.2016;   GOPS.5102.413.1.2016.MS;
GOPS.PS.5102.402.2016; GOPS.5102.402.1.2016.DC.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W większości sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych na zasiłki celowe oraz specjalne celowe zespół kontrolny odnotował, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. W dwóch decyzjach administracyjnych przyznających specjalny zasiłek celowy nadano rygor poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, natomiast w sentencji nie poinformowano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu nie podano powodu, z uwagi na który nadano rygor.

W dwóch decyzjach przyznających zasiłek celowy specjalny w postanowieniu nie wskazano celu na jaki go przyznano. Informacja ta była zamieszczona w uzasadnieniu decyzji.

Zespół kontrolny odnotował również, że w wydanych decyzjach administracyjnych widniała pieczęć nagłówkowa Wójta Gminy Górnio zamiast Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnio. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnym realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Uchwałą Nr XXIX/220/2012 Rady Gminy Górno z dnia 28 grudnia 2012 r. określono szczegółowe zasady przyznawania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zakres świadczenia usług oraz zasady odpłatności zaświadczone usługi przez osoby, wobec których usługi są świadczone.

Zarządzeniem Nr 10/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnym z dnia 31 grudnia 2015 r. ustalono kwotę stanowiącą podstawę do naliczenia odpłatności za jedną godzinę usług opiekuńczych świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnym na rok 2016 - koszt 1 godziny wynosi 17,06 zł.

W roku 2016 do dnia kontroli usługi wykonywane były u 3 osób przez 1 opiekunkę zatrudnioną na umowę - zlecenie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

GOPS.8225.2.2015; GOPS.8225.2.2.2015 oraz decyzja zmieniająca ilość godzin
GOPS.5122.2.2016; GOPS.8025.4.3.2015; GOPS.5122.1.2016; GOPS.8025.4.3.2015;
GOPS.5122.1.2016.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy Górno oraz kodeks postępowania administracyjnego. Odnotowano także upoważnienie kierownika do wydawania decyzji.

W postanowieniu decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określono okres i ilość godzin usług, zakres usług, koszt 1 godziny, wysokość odpłatności danej osoby za 1 godzinę usług oraz realizatora świadczenia usług oraz datę i miejsce

wnoszenia odpłatności. W większości sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych na usługi opiekuńcze zespół kontrolny odnotował, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. W jednej decyzji administracyjnej nadano rygor poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, natomiast w sentencji nie poinformowano, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu nie podano powodu, z uwagi na który nadano rygor.

Zespół kontrolny odnotował również, że w wydanych decyzjach administracyjnych widniała pieczętka nagłówkowa Wójta Gminy Górno zamiast Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnem. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz, prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek opłaca za pobyt 12 osób w DPS. W okresie objętym kontrolą skierowano do DPS 2 osoby.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako

działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno - rentowych z ZUS, KRUS, załatwiania spraw urzędowych podopiecznych, pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism, monitorowanie osób kwalifikujących się do leczenia, monitorowanie sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy, monitorowanie osób zagrożonych przemocą, współpraca z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych, współpraca z zakładami energetycznymi dot. regulowania odpłatności za energię elektryczną podopiecznych, współpraca z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów, monitorowanie postępów w nauce, przekazywanie podopiecznym aktualnych ofert pracy otrzymanych od prywatnych zakładów pracy, współpraca z policją.

W 2016 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną ze 136 rodzinami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 27 kontraktów socjalnych.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnem realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie Wójta Gminy Górno do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych. Ośrodek nie posiada opracowanego Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Z Oświadczenia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 29 września 2016 r. wynika, że Ośrodek jest w trakcie opracowywania Programu (zał.nr 3- oświadczenie).

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 10 rodzinami. Na zatrudnienie asystenta rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górnem pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie posiadaniu gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagany na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 2 360 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości 9 % kwoty zasiłku stałego w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem. W większości sprawdzonych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. W dwóch decyzjach administracyjnych przyznających zasiłek stały, sześciu okresowych, dwóch specjalnych celowych oraz jednej na usługi opiekuńcze nadano rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej, natomiast w sentencji nie poinformowano, że

decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, a w uzasadnieniu nie podano powodu, z uwagi na który nadano rygor.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W większości sprawdzonych decyzji kodeks postępowania administracyjnego widniał bez daty wydania.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc w formie posiłku przywołano niezasadnie art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o zasiłku celowym, nie przywołano natomiast art. 48 ustawy o pomocy społecznej (odnoszącego się do posiłku).

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Górno dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W uzasadnieniu decyzji informowano klientów, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Zdaniem kontrolujących informacja ta powinna być w podstawie prawnej decyzji.

W dwóch decyzjach przyznających zasiłek celowy specjalny w postanowieniu nie wskazano celu na jaki go przyznano. Informacja ta była zamieszczona w uzasadnieniu decyzji.

Zespół kontrolny odnotował również, że we wszystkich wydanych decyzjach administracyjnych z zakresu pomocy społecznej widniała pieczęć nagłówkowa Wójta Gminy Górno zamiast Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnio. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej jest ośrodek pomocy społecznej. Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej wójt, burmistrz, prezydent udziela kierownikowi upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Wobec powyższego należy stwierdzić, że wójt, burmistrz prezydent obligatoryjnie upoważnia kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że GOPS wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudnionych jest asystent rodziny, który pracuje z 10 rodzinami. Ośrodek nie ma opracowanego aktualnego, 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.

2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”
3. Oświadczenie Kierownika GOPS dot. Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

2. Barbara Nowak

Kielce, dn. 24.10.2016r.

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Górnio
mgr Dorota Mańszewska

Data podpisania protokołu:
04.11.2016.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gronska
DYREKTOR

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

GMINNY OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ W GÓRNIO
Górno 169, 26-008 Górno
NIP: 657-238-27-73
REGON: 290755647

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielce 3. 25-510 Kielce